

Datum
2021-12-11
Vår referens
Sara Ek
Beredskapssamordnare
sara.ek@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Rapport från revisorskollegiet - Granskning av krisberedskap

STK-2021-163

Sammanfattning

Stadsrevisionen i Malmö har granskat Malmö stads krisberedskapsarbete (SR-2020-123) i syfte att bedöma om kommunstyrelsen, grundskolenämnden och tekniska nämnden säkerställer en ändamålsenlig beredskap inför och vid händelser av kris eller extraordinära händelser. Granskningen har även syftat till att bedöma om kommunstyrelsen uppfyller sin uppsiktsplikt när det gäller denna beredskap i Malmö stad.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen i huvudsak säkerställer en ändamålsenlig beredskap inför och vid händelse av kris eller extraordinära händelser. Granskningen visar dock att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en tillräcklig utvärdering, uppföljning och återrapportering av stadens krisberedskapsarbete. Därmed bedöms kommunstyrelsen inte heller fullt ut aktivt utövat sin uppsikt i detta avseende. Detta är en återrapportering gällande åtgärder som stadskontoret vidtagit till stadsrevisionens rekommendationer. Stadskontoret har tagit fram en process för planering och uppföljning av *Utvecklingsplan för Malmö stads arbete med krisberedskap och civilt försvar*, som ska implementeras med start i januari 2022.

Stadskontoret har upprättat förslag till yttrande i enlighet med vad som anges i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till revisorskollegiet.

Beslutsunderlag

- Fördjupad granskning - Krisberedskap
- Missiv
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210329 Rapport från revisorskollegiet - Granskning av krisberedskap
- Kommunstyrelsens yttrande
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 211220 Rapport från revisorskollegiet - Granskning av

- krisberedskap; uppföljande yttrande
- Förslag till uppföljande yttrande
- Process för planering och uppföljning av krisberedskap och civilt försvar

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-03-29

Kommunstyrelsen 2021-04-07

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-12-20

Kommunstyrelsen 2022-01-12

Beslutet skickas till

Stadsrevisionen

Omvärlds- och näringslivsavdelningen

Tekniska nämnden

Grundskolenämnden

Ärendet

Stadsrevisionen i Malmö har granskat Malmö stads krisberedskapsarbete (SR-2020-123) i syfte att bedöma om kommunstyrelsen, grundskolenämnden och tekniska nämnden säkerställer en ändamålsenlig beredskap inför och vid händelser av kris eller extraordinära händelser. Granskningen har även syftat till att bedöma om kommunstyrelsen uppfyller sin uppsiktsplikt när det gäller denna beredskap i Malmö stad.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning avseende kommunstyrelsen

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen i huvudsak säkerställer en ändamålsenlig beredskap inför och vid händelse av kris eller extraordinära händelser. De nationella regelverkens grundläggande krav avseende krisberedskap uppfylls. Kommunstyrelsen och övriga granskade nämnder bedöms dock behöva utveckla sin utvärdering, uppföljning och återrapportering av stadens krisberedskapsarbete. Vidare bedöms kommunstyrelsen inte ha en helt tillräcklig uppsikt när det gäller stadens och nämndernas krisberedskap.

Granskningen visar att kommunstyrelsen genom stadskontoret har säkerställt en tillräcklig styrning och planering av stadens krisberedskapsarbete. Det har tagits fram styrdokument fastställda i rätt instanser om organisering, styrning, planering och samordning avseende hur staden ska hantera kriser och extraordinära händelser. Planeringen innehåller bland annat mål och inriktning, risk- och sårbarhetsanalys, och ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar. Vidare finns även en planering, som utgår från risk och sårbarhetsanalysen, av krisberedskapsarbetet under mandatperioden.

Granskningen visar dock att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en tillräcklig utvärdering, uppföljning och återrapportering av stadens krisberedskapsarbete. Därmed bedöms kommunstyrelsen inte heller fullt ut aktivt utövat sin uppsikt i detta avseende. Ingen formaliserad rapportering om uppföljning och utvärdering av kommunfullmäktiges tidigare program för krisberedskap eller krisberedskap i allmänhet har gjorts till och behandlats i kommunstyrelsen. Arbetet med skullkraven/uppdragen i den nuvarande planen, som gäller innevarande mandatperiod, har avstannat med anledning av den rådande pandemin.

Utifrån granskningens resultat rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Följa upp och aktivt behandla utvärderingar samt övriga uppföljningar kopplade till kommunfullmäktiges styrdokument avseende Malmö stads krisberedskapsarbete.
- Formellt, inom ramen för sin uppsiktsplikt, fastställa vilken typ av uppföljning och rapportering styrelsen behöver för att säkerställa en tillräcklig uppsikt av nämndernas krisberedskap.

Stadskontorets övergripande kommentarer

Stadskontorets fokus i krisberedskapsarbetet är att tolka nationell styrning och få den effektiv och fungerande i den kommunala förvaltningsstrukturen. *Utvecklingsplan för Malmö stads arbete med krisberedskap och civilt försvar (STK-2019-629)* antogs av kommunfullmäktige i februari 2020, och tar sikte på att integrera arbetet inom krisberedskap i ordinarie processer för att uppnå en långsiktig systematik. Planen beskriver bland annat övergripande krisberedskapsarbete avseende skyddet av samhällsviktiga funktioner, förebyggande oönskade händelser, styrning av krisberedskap i Sverige. Vidare beskrivs även kommunens krisberedskapsarbete samt ledning och samordning av den. Den omfattar också Malmö stads vision, övergripande mål, fokusområden och det systematiska arbetet. Därtill innehåller utvecklingsplanen beskrivningar och en större mängd skallkrav riktade till kommunstyrelsen och nämnderna inom områdena process för risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitet i Malmö stads ledningsförmåga. Vidare innehåller planen även inriktning och samordning av arbetet inom Malmös geografiska område, utbildning och övning, uppföljning och utvärdering, klimatförändringar och säkerhetspolitiska bedömningar. Skallkraven ska genomföras under mandatperioden.

Stadskontoret delar stadsrevisionens bedömning att beredskapen i Malmö stad är ändamålsenlig, men också att den interna utvärderingen, uppföljningen och återrapporteringen till kommunstyrelsen i delar varit otillräcklig. Stadskontoret har medvetet lagt ett stort fokus på att uppnå ändamålsenlig styrning av Malmö stads arbete med krisberedskap och civilt försvar. Det innebär dels att säkra att kompetensen i respektive förvaltning är god och att ett systematiskt arbete med krisberedskap utvecklas. Dels att säkra att den statliga styrningen främjar en god förmåga på kommunal nivå, och en rimlig ekonomisk ersättning.

Ett omfattande arbete bedrivs från stadskontorets sida för att skapa förutsättningar för ett systematiskt arbete med krisberedskapsfrågor i Malmö stad. Ett arbete som ska kunna anpassas efter respektive förvaltningars förutsättningar och i så stor utsträckning som möjligt integreras i ordinarie processer. Detta arbetssätt är inte alltid prioriterat i den statliga styrningen, där fokus snarare ligger på områden där liknande krav kan läggas på alla kommuner. I en kommun av Malmös storlek finns det dock områden som kan utvecklas, och som stadskontoret bedömer ger större effekt än de områden staten ställer krav kring.

Malmö stad arbetar aktivt med många frågor som inte hanteras i den statliga styrningen, områden som inte följs upp eller behöver rapporteras men som är avgörande för en god beredskap i Sverige och Malmö. Malmö stad har till exempel deltagit i utvecklandet av stöd från myndigheter till kommuner för framtagande av styrdokument, övnings- och utbildningsplaner, samordning vid oönskade händelser etcetera. Stadskontoret gör bedömningen att närvaro av kommunal kompetens i processer som styr kommuner är avgörande för att styrningen från staten ska kunna bli ändamålsenlig.

Stadskontorets förslag till åtgärder

Stadsrevisionen rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Följa upp och aktivt behandla utvärderingar samt övriga uppföljningar kopplade till kommunfullmäktiges styrdokument avseende Malmö stads krisberedskapsarbete.
- Formellt, inom ramen för sin uppsiktsplikt, fastställa vilken typ av uppföljning och rapportering styrelsen behöver för att säkerställa en tillräcklig uppsikt av nämndernas krisberedskap.

Enligt *Utvecklingsplan för Malmö stads arbete med krisberedskap och civilt försvar* ska kommunstyrelsen, genom stadskontoret, systematiskt arbeta med uppföljning av arbetet enligt styrdokumentets så kallade skall-krav.

Stadskontoret har tagit fram en process för planering och uppföljning av *Utvecklingsplan för Malmö stads arbete med krisberedskap och civilt försvar*. Processen består av tre delar; inriktning, planering och uppföljning. Ambitionen är att varje vår arbeta med inriktning och planering för nästa år, för att ge förvaltningarna tid att under hösten ta med detta i sin egen planering inför nästa år. Den förväntade effekten är att arbetet med krisberedskap integreras än mer i ordinarie processer och därmed är bedömningen att beslut och finansiering kring arbetet kan göras mer aktivt. Förväntade effekter är också att varje nämnd och förvaltning får en tydligare överblick, möjlighet till samsyn i planering och större framförhållning i planeringen, samt en kontinuerlig uppföljning. Processen med tillhörande årsplan börjar gälla från januari 2022. Inriktning och planering ska då göras för 2023.

Uppföljning av Program för Malmö stads krisberedskap 2016–2019

Program för Malmö stads krisberedskap gällde under 2016–2019. Under programperioden genomfördes uppföljningar årligen. Däremot kunde den övergripande uppföljningen av programmet inte genomföras som planerat under första kvartalet 2020 på grund av pandemins belastning på stadens verksamheter och ledning. Stadskontoret vill i sammanhanget dock betona att förvaltningarnas rapporteringar använts för att kunna göra den årliga rapporteringen till staten, som sker i mitten av februari. Arbetet med uppföljning av *Program för Malmö stads krisberedskap 2016–2019* har återupptagits och kommer att återrapporteras till kommunstyrelsen under våren 2022.

Rapportering enligt myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser

Under hösten 2023 kommer stadskontoret att återrapportera till kommunstyrelsen den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys som stadskontoret kommer att ta fram i enlighet med myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser.

Stadskontorets samlade bedömning

Stadskontoret delar i allt väsentligt de synpunkter stadsrevisionen lyfter i sin granskningsrapport, och ser också att rapporten ger ett stort värde för det fortsatta arbetet i frågan. Stadskontoret har i tidigare tjänsteskrivelse i ärendet gett en bakgrund till varför utvärderingen och uppföljningen till kommunstyrelsen brustit under de gångna åren, där omorganisationer och det senaste årets pandemi utgör viktiga förklaringsmekanismer.

Stadskontoret bedömer vidare att en kritisk framgångsfaktor i den centrala samordningen av Malmö stads arbete med krisberedskap och civilt försvar, är att det finns förutsättningar för

kontinuitet och långsiktighet.

Stadskontoret har tagit fram en process för planering och uppföljning av *Utvecklingsplan för Malmö stads arbete med krisberedskap och civilt försvar*, som ska implementeras med start i januari 2022.

Stadskontoret har upprättat ett förslag till yttrande i enlighet med vad som framgår av ärendet.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör